

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Petycji

1.06.2007

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Petycja 0454/2006 złożona przez Ágnes Katzler (Węgry), w sprawie wydanej przez władze włoskie odmowy uznania jej węgierskiej legitymacji przewodnika wycieczek

1. Streszczenie petycji

Pracując na Węgrzech jako przewodnik wycieczek, składająca petycję pojechała z grupą węgierskich turystów na zorganizowaną wycieczkę do Florencji, gdzie na Placu Św. Jana policjanci ukarali ją grzywną i nakazali, aby przestała pełnić rolę przewodnika wycieczki, odmawiając uznania jej węgierskiej legitymacji przewodnika. Składająca petycję domaga się zadośćuczynienia na mocy traktatu rzymskiego (art. 49) oraz wyroku Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich C-180/89.

2. Dopuszczalność

Petycję uznano za dopuszczalną w dniu 26 października 2006 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 192 ust. 4 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji, otrzymana w dniu 1 czerwca 2007 r.

Tłó

Składająca petycję twierdzi, że w maju 2006 r. policja włoska dwukrotnie utrudniała jej świadczenie usług przewodnika turystycznego na Placu Św. Jana we Florencji, choć posiada ona węgierską legitymację przewodnika. Uniemożliwiono jej wykonywanie zawodu i nałożono grzywnę.

Uwagi Komisji do argumentów przedstawionych w petycji

Komisja jest świadoma tego problemu i przedstawiła już swoje uwagi w odniesieniu do wcześniejszej petycji w tej samej sprawie (petycja 998/05). Władze włoskie postępują niewłaściwie w większości zgłaszanych do Komisji spraw dotyczących utrudniania unijnym przewodnikom turystycznym świadczenia usług we Włoszech oraz nakładania grzywien.

W tym kontekście należy poruszyć dwie kwestie:

- Uregulowanie zawodu przewodnika turystycznego w UE i konsekwencje wynikające z dyrektyw dotyczących ogólnego systemu uznawania kwalifikacji zawodowych

Zawód przewodnika turystycznego uregulowany jest w kilku państwach członkowskich UE (takich jak np. Hiszpania, Francja, Włochy, Portugalia, Austria). Uznawania kwalifikacji zawodowych dokonuje się w oparciu o przepisy tak zwanego „ogólnego systemu” uznawania dyplomów ukończenia studiów wyższych, przyznawanych po ukończeniu kształcenia i szkolenia zawodowego trwających co najmniej trzy lata (dyrektywa 89/48/EWG) lub uznawania wykształcenia przekraczającego poziom szkoły średniej i obejmującego przynajmniej jeden rok (92/51/EWG). W zależności od poziomu kwalifikacji wymaganego w przyjmującym państwie członkowskim zastosowanie ma jedna bądź druga dyrektywa. Należy podkreślić, iż dyrektywy te nie ustanawiają systemu automatycznej równorzędności dyplomów na poziomie europejskim. Podstawowa zasada tych dyrektyw mówi, że przyjmujące państwo członkowskie musi pozwolić obywatelowi Wspólnoty na wykonywanie zawodu na swym terytorium, nawet jeżeli nie posiada on wymaganego dyplomu krajowego, zakładając że posiada on dyplom wymagany w innym państwie członkowskim do rozpoczęcia lub kontynuacji wykonywania takiego samego zawodu. Tylko w przypadku znaczących różnic między wykształceniem i wyszkoleniem pracownika migrującego (w odniesieniu do czasu trwania i istoty) a wymogami przyjmującego państwa członkowskiego to ostatnie może zastosować wobec pracownika migrującego środki wyrównawcze (staż adaptacyjny lub test umiejętności).

Często przewodnicy turystyczni świadczą usługi jedynie czasowo i nie wykonują swego zawodu w celu osiedlenia się w żadnym z krajów, w których owe usługi oferują.

Obecnie dyrektywy 89/48/EWG i 92/51/EWG w sprawie ogólnego systemu uznawania kwalifikacji zawodowych nie przewidują szczegółowych zasad w przypadku jedynie okresowego świadczenia usług. W praktyce oznacza to, że każdy, kto chciałby czasowo świadczyć usługi w kraju innym niż kraj zamieszkania, musiałby składać wniosek o uznanie jego kwalifikacji zawodowych.

W przyszłości, od dnia 20 października 2007 r., kiedy to nowa dyrektywa 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych będzie musiała zostać wprowadzona w życie we wszystkich państwach członkowskich UE, nie będzie można wymagać żadnego uprzedniego uznania kwalifikacji zawodowych. Wykwalifikowany i legalnie działający w swoim kraju przewodnik turystyczny będzie miał prawo świadczyć usługi w innym państwie członkowskim. Raz na rok może być wymagane składanie władzom przyjmującego państwa członkowskiego deklaracji o świadczeniu usług w tym państwie członkowskim. Państwa członkowskie UE nie mogą wymagać dodatkowej szczegółowej licencji krajowej, ani też weryfikacji tego, czy przewodnik turystyczny z zagranicy jest wyspecjalizowany w wszystkich regionach państwa, w którym świadczy on usługi przewodnika. Jeżeli zawód przewodnika turystycznego nie podlega regulacji w kraju pochodzenia usługodawcy, wówczas przewodnik turystyczny musi zaświadczyć, że wykonywał ten zawód w kraju pochodzenia przez ostatnie dwa lata.

Oznacza to, że przewodnicy turystyczni, którzy świadczą usługi jedynie okazjonalnie, nie

będą już musieli składać wniosków o uznawanie.

- Uregulowanie zawodu przewodnika turystycznego we Włoszech i działania Komisji przeciw włoskiemu prawodawstwu naruszającemu swobodę świadczenia usług

Komisja Europejska prowadzi obecnie postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciw Włochom (patrz oświadczenie prasowe IP/04/1303 z dnia 26.10.2004 r.), ponieważ policja włoska nakłada grzywny na przewodników turystycznych z innych państw członkowskich UE towarzyszących grupom zwiedzającym muzea i pomniki historyczne. Regularnie też uniemożliwia się im świadczenie usług przewodnika.

W 1991 r. Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł w sprawie przeciw Włochom, że wszelkie zasady krajowe, które uzależniają świadczenie usług przez przewodników turystycznych od posiadania licencji wymagającej szczególnego szkolenia potwierzonego dyplomem (wydawany na szczeblu lokalnym), w przypadkach, gdy usługi te polegają na oprowadzaniu turystów po miejscach innych niż muzea czy pomniki historyczne – które można zwiedzać tylko z wyspecjalizowanymi przewodnikami – stoją w sprzeczności z zasadą swobody świadczenia usług¹, a zatem i prawem UE.

Oprócz wszelkich pozostałych kwalifikacji przewodników władze włoskie wymagają obecnie kwalifikacji krajowych. W art. 2 *dekretu prezydenckiego z dnia 13 grudnia 1995 r.* Włochy opublikowały listę wyszczególniającą miejsca, w których turyści mogą być oprowadzani tylko przez wyspecjalizowanych przewodników posiadających szczególne kwalifikacje krajowe. Lista ta obejmuje znaczną część miejsc we Włoszech często odwiedzanych przez grupy turystyczne. Wymienia się na niej ponad 2500 lokalizacji, w tym całe miasto Wenecja i historyczne centra 30 miast, takich jak Rzym, Florencja, Siena i Perugia, jak również inne publicznie dostępne miejsca we Włoszech. W rezultacie policja włoska uniemożliwia przewodnikom z innych państw członkowskich towarzyszącym grupom turystycznym w czasie wizyty we Włoszech wypełnianie roli przewodnika dla ich grup w takich miejscach, a niekiedy nakłada też natychmiastowe grzywny.

Prawdą jest, że Europejski Trybunał Sprawiedliwości ustanowił wyjątek obejmujący „muzea i pomniki historyczne, które można zwiedzać tylko w towarzystwie zawodowego i wyspecjalizowanego przewodnika”.

Jednak w październiku 2004 r. Komisja uznała, że rozmiar i zakres włoskiej listy znacznie przekracza zakres wyjątku ustanowionego przez Trybunał i pozbawia orzeczenie Trybunału treści oraz wartości, w szczególności poprzez stwarzanie wymogu zwiedzania przez grupy turystów w towarzystwie wyspecjalizowanego przewodnika miejsc, które turyści mogą zwiedzać bez żadnego przewodnika, jeżeli tak postanowią. Wystąpiono do Włoch o dokonanie przeglądu rzeczony listy. W dniu 15 grudnia 2005 r. państwo włoskie oraz regiony osiągnęły porozumienie w sprawie zmiany art. 2 *dekretu prezydenckiego z dnia 13 grudnia 1995 r.*, w którym wymienia się wszystkie miejsca, które mogą być zwiedzane tylko w obecności wykwalifikowanego przewodnika. Zaproponowano skreślenie z tej listy całych miast i historycznych centrów miast.

¹ ETS, C-180/89 z 26.11.1991: Europejski Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że art. 49 traktatu WE w sprawie swobody świadczenia usług nie pozwala państwom członkowskim na formułowanie wobec przewodników towarzyszących grupom turystycznym uzyskiwania szczególnych kwalifikacji krajowych.

W dniu 24 listopada 2006 r. w Rzymie odbyło się spotkanie władz włoskich ze służbami Komisji. Komisja wezwała władze włoskie do pilnego przyjęcia środków wykonawczych w odniesieniu do porozumienia z grudnia 2005 r. i zaznaczyła, że w pełni zdaje sobie sprawę z kompleksowości tego przedsięwzięcia, ponieważ wszystkie włoskie regiony będą musiały zatwierdzić tekst legislacyjny.

Wnioski

Komisja oczekuje na przyjęcie przez Włochy środków wykonawczych.